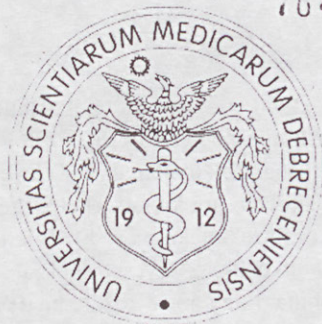

kérdőjel

A Debreceni Orvostudományi Egyetem lapja

5. évfolyam 1996 október-november

A tartalomból:

Doktoravató

A Rektori
Hivatal hírei

Az év oktatói

A DOTE
Akkreditációs
jelentése

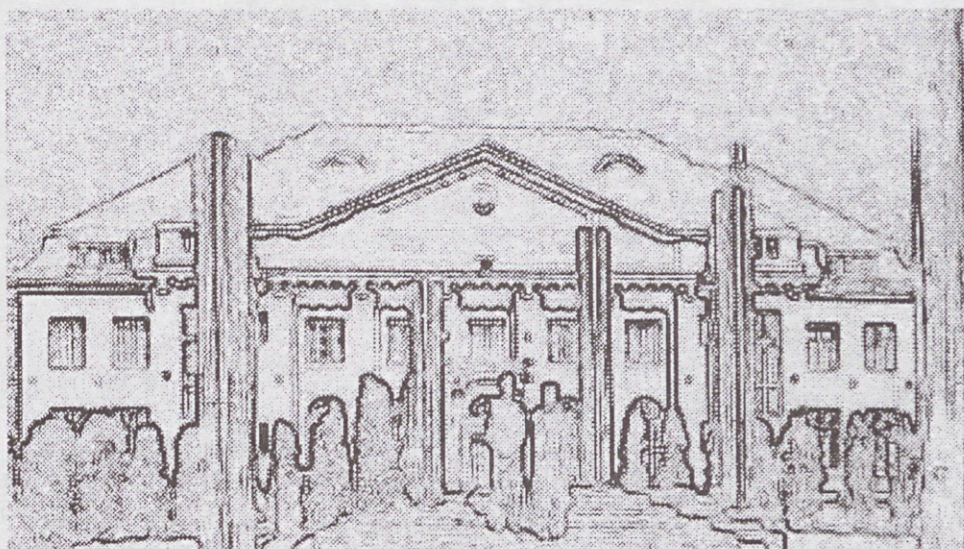
A természet és
az ember

Vendégünk volt
a Homonnai
kórus

Határok nélkül

?

Felavatták az új doktorokat

Az Egyetemi Tanács 1996. szeptember 21-én délelőtt 11 órakor a Kossuth Lajos Tudományegyetem diszudvarán rendezett orvosdoktor-avató nyilvános tanácsülésén 122 magyar állampolgárságú és 27 külföldi állampolgárságú orvosjelöltet avattak orvosdoktorrá.

Dr. Muszbek László rektor köszöntő szavai után Dr. Udvardy Miklós rektorhelyettes mondott ünnepi beszédet. A magyar állampolgárságú általános hallgatók közül 23-an summa cum laude, 79-cum laude, 19 rite, a külföldi állampolgárságú általános orvostanhallgatók közül 5-en summa cum laude, 18-an cum laude, 4-en rite jelzést tettek eleget az előírt követelményeknek.

Az orvosieskü letétele után Dr. Muszbek László avatta orvosdoktorrá a jelölteket.

Az új orvosdoktorok névsora:

Abbas Ihab Marwan, Abdelraouf Mahfoud, Abdulkrazak Mohamed, Abu-Chakra Rayan, Abu Hajaj Ihab Yousef, Adamecz Imre, Alb Krisztina, Al-Sendi Sanad, Amélia Wime, Arani Mohsen, Arjommandfar Mohamed, Bajor Zoltán, Balogh Emília, Balogh Roland, Barta Szabolcs, Bartók Tibor, Bartus Beáta, Bazsa Tamás, Bazsó-Dombi Enikő, Bárdi Edit, Beer Mona, Békési Gyöngyi, Bényei Marina, Boczán Judit, Bodnár Judit, Bráth Endre, Boyiadzis Harris, Christostomou Constantinos, Csapó Bence, Cserevnyák Judit, Csorba Roland, Czeglédi Marianna, Daragó Andrea, Darwisch Lewa Fahti, Demeter Béla, Demeter Miklós, Deményi Zsolt, Dobrai Éva, Domboróczki Zsolt, Doron Anat, Elian Dam, Emri Gabriella, Esmail Pour Hamzeh, Eslári Erika, Feysayo Iyabode Adéyina, Fiák Mónika, Fülöp Erika, Garami Zsolt, Gönczy Ivett, Guessous Mohamed, Gulyás Judit, Habib Helou, Hadjifilippou Stathakis, Hejjei László, Hoffer Gábor, Hudák Tímea, Huga Sándor, Hüttner Gábor, Inántszy-Papp Zsófia, Isaa Al-Chami, Janka Norbert, Jónás Judit, Juhász Gizella, Juhász Tibor, Juhos Erzsébet, Kavalecz Fatime, Kálmán Krisztina, Kántor Katalin, Kellermann Mónika, Kerekes Éva, Kerényi Adrienne, Kéner Antónia, Király Róbert, Kiss Ákos, Kiss Zoltán Tamás, Kolozsi Klára, Kondrák Mónika, Koszta György, Kovács Eszter, Kovács Gábor, Kovács Krisztián, Kovács Tünde, Kozma Laura, Kun Csaba, Kurucz Edina, Lammi Saarikka, Lelkesi Anita, Lengyel Zsolt, Logginidou Helene, Loós Gyula, Magyar Marietta, Máté Szilvia, Ménes István, Mihály Eszter, Micha Maria, Molnár Judit, Mónus Zsolt, Nagy Anetta, Nassim Yazd Arasch, Németi Zoltán, Nicolinos Petros, Novák Edit, Nyéki Gabriella, Oláh Gyöngyi, Olalekan Tokunbo Folarin, Orbán Eszter, Orbán Zoltán, Paszternák Emőke, Papa Ioanna, Pápai György, Pásztor Judit, Péter Mózés, Ponesák Csaba, Rahat Amin, Rahimi Payman, Sabra Nazar, Salam Nouri, Sárkány Csaba, Schöber Ottó, Sefesik Judit, Sikorszki László, Sípos Tímea, Stüveges Júlia, Szabados Tamás, Szabó István, Szabó Krisztina, Szabó Mónika, Szabó Zita, Szegedi Judit, Szentkirályi Erzsébet, Szilágyi László, Színésák Nóra, Széles György, Takács Beáta, Tátrai Mónika, Thoma Mónika, Toma Kornél, Tóth László, Varga Anita, Varga Julianna, Varga Zsolt, Vágvolgyi Attila, Váncsa Andrea, Vincze Katalin, Vitali Edit, Wolf Aviva.

Megtartotta első ülését az Egyetemi Tanács

A Debrecen Orvostudományi Egyetem Tanácsa 1996. szeptember 18-án megtartotta 1996/1997 tanévi I. rendes ülését Dr. Muszbek László akadémikus, egyetemi tanár, rektor elnökletével.

Beszámoló a felvételi vizsgákról

Dr. Udvardy Miklós oktatási rektorhelyettes az 1996/1997-es tanévet megelőző felvételi vizsgákról szólva elmondta, hogy a vizsgák lebonyolítása 10 napot vett igénybe, beleértve a szombati és vasárnapi napot is. A lebonyolítás sikeres volt, áldozatos, nehéz munkát igényelt a résztvevőktől. 110 pont volt az általános orvosi karon a felvételi pontszám, 830 jelentkezőből ilyen módon 168-an nyertek felvételt, a fogászati szakra - 103 ponttal - a 260 jelentkező közül 36-an. A gyógyszerképzés esetében pótljelentkezésre volt lehetőség, ami azt jelentette, hogy csak olyanok jelentkezhetek, akik felvételi vizsgát tettek, de elutasító határozatot kaptak, s nem nyertek sehová sem felvételt. Ez nyilván nagyon kényes helyzetet eredményezett. Azonban örömmel tájékoztatja a jelenlévőket, hogy a 130 jelentkező közül 47 főt tudtak felvenni 100 ponttal. A térítéses orvosképzésre 122 hallgató nyert felvételt az első évre, feleannyian a PMC előkészítő kurzusra. E képzéssel és felvételi eljárással kapcsolatosan több szempont is felülvizsgálatot, átgondolást igényel. A gyógyszerképzés elindult. A gyógyszerképzésben és a főiskolai szakon megvalósuló szakmai és számszerű bővülés megfelelő finanszírozást kapott, - hiszen a képzési normatívák meghatározásakor számított elvonás 16 millió forintot jelentett volna - ami ennek a megszüntetését eredményezi. Dr. Damjanovich Sándor akadémikus, egyetemi tanár vezetésével az előkészítő képzésben résztvevő oktatói gárda kitűnő munkát végzett. Sikeres volt az előfelvételi verseny, s a reguláris felvételi vizsga eljárások során az ott végző hallgatók közel 50 %-ka 109 pontot, vagy annál jobb teljesítményt ért el és bekerült a DOTE ÁOK, vagy fogorvosi, vagy a gyógyszerész szakra.

Dr. Lukácskó Zsolt főiskolai főigazgató előadásában diavetítéssel egybekötött bemutatót tartva elmondta, hogy a főiskola hallgatói létszáma dinamikusán növekszik, jelenleg eléri az 1000 főt. 984 hallgató a hivatalos létszám, de egyéb oktatási formák is léteznek a főiskolán, amelyek képzését egyelőre nem finanszírozza az MKM. Az 1997/1998-as tanévre a főiskola hallgatói létszáma elérheti az 1500 főt. A nyíregyházi és gyulai képző központok mellett az elmúlt évben beindították Salgótarjánban a Népjóléti Minisztérium Képzési Központjában a szociális munkás képzést. Tehát az elmúlt tanévben is már három helyen működött kihelyezett tagozatuk. Ebben az évben Békéscsabán és Miskolcon, a következő tanévben várhatóan Debrecenben az Egészségügyi Főiskolának új képzési központja indul, ami azt jelenti, hogy az országnak az északi, valamint keleti régióját a debreceni egyetem főiskolai kara több éven át is el tudná látni diplomás szakemberekkel. A jelenlegi 984 fő főiskolai hallgató 15 megyéből érkezett. Döntően Hajdú-Bihar, Borsod-Abaúj-Zemplén és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyékből érdeklődnek a legfőbbben a főiskolai képzés iránt, de Pestről, Pest megyéből, sőt Zala megyéből is vannak főiskolai hallgatók az egészségü-

gyi főiskolán. A felvételi vizsgákkal kapcsolatban tájékoztatta a jelenlévőket arról, hogy beiskolázási kereteik a 97/98-as tanévre további fejlesztési lehetőséget biztosítanak. 300 levelező és 340 hallgató nappali beiskolázására kapott lehetőséget a szakminisztériumtól. A korábbi években 100 feletti pontszámokkal kerültek be a jelentkezők az egyes szakokra. A főiskolai „0” évfolyamról elmondta, hogy 53 fő kezdte meg és végezte el így módon az előkészítő tanfolyamot, s az 53 fő 73 %-ka került be valamilyen formában, vagy a kiválasztottaknak megadott 20 % kereten belül, vagy pedig felvételi vizsgát téve került be a főiskolára. Tehát a felvételi előkészítő képzés szakmailag sikeres volt, gazdaságilag már kevésbé. A gondokat és a lehetőségeket egyeztetve a főiskola olyan helyzetbe került, hogy amennyiben a gondok megoldódnának, s tudnák fejleszteni oktatási épületeiket, új szakok indításával és a hallgatói létszám növelésével rohamos hallgatói létszámnövelést tudnának elérni. Természetesen ennek a szakmai feltételeit is meg kell teremteni.

Új elképzelések a felvételiiről

Dr. Udvardy Miklós a témával kapcsolatban elmondta, hogy a DOTE által meghatározott 110 pontos felvételi pontszám volt az országban a legmagasabb. A DOTE Felvételi Bizottsága úgy tűnik, hogy állandó összetételűvé, tartósabban funkcionáló bizottsággá válik. A bizottság tagjai tapasztalataik alapján különböző javaslatokat tettek a jövő évi felvételi eljárással kapcsolatosan. A felvételi előkészítő képzést - már több mint 160 jelentkezővel - úgy tervezi az egyetem, hogy az az egyetem által reprezentált karra, szakra differenciált versenyvizsgás belépési lehetőségeket adjon. Finomították és bővítették a nyelvvizsga kedvezmények körét. Extra kedvezményként az országos középiskolai tanulmányi verseny 10-20 helyezettjeinek is adnának pontokat. Ezt a gyakorlatot máshol nem folytatják az országban. A régió valamennyi nagyobb - a DOTE-ra legtöbb jelentkezőt küldő - középiskolája igazgatói számára köszönő és az új lehetőségekre figyelmet felhívó levelet juttattak el, amelynek máris kedvező visszhangja van.

Röviden tájékoztattott a Tanulmányi Osztály, a TOK, a tanrend, órarend, ösztöndíj kérdésekről. A tanrend összeállítását nehezítette, hogy az idei tanév átmeneti év, melyben a közegészségtant, a klinikai genetikát még két évfolyamnak kell egyidőben oktatni. Új disciplinális elemek megjelenése (infektológia, klinikai onkológia), a klinikai gyakorlatok átrendezése, s teljesen új elemként a gyógyszerképzés tanrendjének összeállítása nehezítette a helyzetet, melyben a vitás kérdések lezárása túlnyúlt a június hónapban. Mindamellelt negatív érzelmi töltésű mozzanatok is voltak, így pl. az első két év tanrendjének változtatásában, s az ehhez csatlakozó egyezségben az egyetem nagytekintélyű intézetei és tanárai éles vitája, egymásnak ellentmondó állításai, melyek augusztus 30-án teljes módosítást igényeltek a tanrendben. A másik véglet az, hogy több intézet nem reagált határidőn belül, - s néha azon túl sem - a kiküldött munkapéldányokra. Ezért a következő tanévi tanrend összeállítását már május hónap elején meg kell kezdeni. Mindehhez az új munkatársak rutinjának a hiánya, számos egyéb nyomdatechnikai és kötészeti nehézség is hozzájárult. Az említettek adnak legfőképpen

indokot arra, hogy a tanrend kérdését új alapokra helyezzék. Ez és a II. év végén kialakult követelmények túllícitálásával jellemezhető vizsgahelyzet, az intézetek s a hallgatóság körében kialakult hangulat egyértelművé teszi, hogy az első két év koncepcionális, szakmai reformja az év legfontosabb feladatai közé tartozik. Az utolsó egyetemi tanácsülésen már jelezte, hogy a felvételi és államvizsga feladatok ellátása megítéssel egyetemi megbízatás, mely egyként érinti az oktatót és intézetét. Júniusban már időben felhívta a figyelmet az államvizsgákkal kapcsolatos kötelezettségekre az ET ülésen, s a felkérések is időben mentek ki. Mégis többen még augusztus elején sem vállalták a szóbeli államvizsgáztatás kötelemét, s visszaléptek a vizsga előtt. Ez nagyon nehezen magyarázható. Hangsúlyozta, hogy ha valaki megkapja a megítéssel megbízatást, az felelősség, s a felelősségben az intézet oktatói gárdája osztozik. Az intézetek oktató munkájának értékelésekor, az oktatói megbízatás meghosszabbításakor az OB értékelésének szempontjaiként az említett tényezőket negatívumként fogják figyelembe venni. Aki vállalták az említett nehéz feladatot azt pozitívumként fogják értékelni. A nyár folyamán értékelték az orvosi pszichológia oktatásával kapcsolatos gondokat. Úgy tűnik, hogy az oktatás koncepciója, helye, s a gyakorlati oktatás oktatói fegyelme egyaránt számos tisztáznivalót és kívánnivalót hagyott maga mögött. Ezért az egyetem vezetése az Oktatási Bizottság javaslatára úgy döntött, hogy a szakmai vezető megbízatását nem a szokott módon, hanem csak egy évre hosszabbítja meg, s egy felügyelő bizottság őrökdi az, és segít abban, hogy a szükséges változtatásokkal eredményeket lehessen elérni.

Dr. Udvardy Miklós oktatási rektorhelyettes felhívta a figyelmet arra, hogy az ET ülés kiküldött anyagai között a 2.sz. mellékletben szerepel a térítéses orvosképzéssel kapcsolatos intézeti osztott kereteknek a kérdése is, a bevételek, s azok elosztásának elve. A TOK gazdálkodás áttekintésénél sikerült bizonyos plusz forrásokat felderíteni, s megvalósítani azt, hogy szeptembertől az intézeti osztott keretek számára rendelkezésre álló összeg mintegy 20 millió forinttal növekedjék. Az elosztásban azt kívánták megvalósítani, hogy az óraszámoktól való függőség csökkenjen, vagy megszűnjön, s ez ne váljék a későbbiekben szükséges oktatási reformok megvalósításának akadályává. Tudatosan vállalták azt, hogy a magyar oktatásban kialakult hallgató/oktató arányokat jelentős korrekciós tényezőként figyelembe vegyék a térítéses orvosképzésből adódó bevételek intézeti jellegű szétosztásánál. A táblázatok sok érzelmeket és vitát váltottak és váltottak ki a jövőben is. Ezek tájékoztatásul szolgálnak. A táblázat célja az, hogy tájékoztassák az intézeteket, hogy az idej bevételek mellett milyen változtatásokat igyekeztek figyelembe venni. A korrekciót feltétlenül csak megalapozott kérésre teszik meg.

Dr. Muszbek László rektor felhívta a figyelmet arra, hogy az írásban előterjesztett TOK intézeti keretek felosztásához tartozik egy egy oldalas, 8 pontos anyag: „Javaslat a TOK bevételeivel történő gazdálkodás során követendő elvekről” címmel. Ez az az anyag, amiről az ET tagjainak nyilatkoznuk, szavazniuk kell. Az Egyetemi Tanács 48 igen 4 tartózkodás, 16 nem szavazat mellett elfogadta és tudomásul vette a TOK keretek javasolt felosztását.

Sikeres Ph.D. konferencia

Dr. Fésüs László tájékoztatta a jelenlévőket a Tudományos Bizottság és a Doktori Tanács által megvitatott kérdésekről.

Két jelentősebb eseményről számolt be. Az egyik a Crossroad in Medicine rendezvény, amelyet Csiba, Csécsi és Péterffy professzorok nagy sikerrel rendeztek meg ezúttal immár harmadik alkalommal az egyetemen. A másik jelentősebb esemény egy országos rendezvény volt, a kísérletes tudományok Ph.D. konferenciája, amelyet a DOTE kezdeményezett és rendezett. 150 előadással. Országos elismerést kiváltó rendezvényt sikerült tartani.

A DOTE Doktori Tanácsa elvégezte a felvételi eljárást, s a 26 helyre 26 jelöltet sikerült felvenni. Ha visszamondások történnek a személyeken lehet változtatni, hiszen a várakozó listán megfelelő jelöltek vannak. Ez az a létszám, amellyel az új Ph.D. évfolyam indulni fog. Az utolsó éveseket illetően várható volt, hogy három év alatt nem mindenkinek sikerül eljutni a kutatási téma lezárásához, így az idén kb. 8-10 Ph.D. hallgató avatása várható. Aki még nem kapja meg most a Ph.D. fokozatot, továbbra is kapnak valamilyen támogatást, ösztöndíjat. A Habilitációs Bizottság tevékenysége is folyamatos volt, 8-10 fő habilitációja várható. Felhívta a figyelmet az ETT pályázatok határidejére. Nagyon lényeges, hogy minél többen pályázzanak. A Felsőoktatási Törvény pozitív oldalát említve elmondta, hogy megjelenik egy újfajta tudományos felsőoktatási támogatás, amely automatikusan beépül a költségvetésbe, s ennek eredményeképpen az egyetem saját jogán jelentős tudományos keretekhez kell hogy jusson a következő költségvetésben.

Kiegyensúlyozott gazdálkodás

Dr. Szegedi Gyula klinikai rektorhelyettes beszámolójában emlékeztetett arra, hogy a nyár elején az 1995/1996-os tanév utolsó előtti ET ülésén kérte a klinikák igazgatóit és a diagnosztikai egységek vezetőit a nyári teljesítménynek a tartására. Az eredményeket ismerve tájékoztatott arról, hogy amíg korábban a nyári hónapokban 10 ezer súlyszámot gyűjtött össze az egyetem, az idén júliusban ez 6,600-ra, augusztusban pedig 6,200 súlyszámra sikerült. Megállapíthatta, hogy a klinikák és diagnosztikai egységek magasán teljesítettek. Az első nyolc hónap gazdálkodását áttekintve elmondta, hogy a klinikák és diagnosztikai egységek gazdálkodása kiegyensúlyozott volt. A megtakarítás az adott klinikának, vagy egységnek az érdeme, míg a túllépéseket az egyetem központi költségvetése kell, hogy fedezze. Hajdú-Bihar megyében ágyszámcsökkentésre, kapacitás csökkentésre nem volt szükség, hiszen így is kb. 200-300 ágyas mínuszban van a megye az országos átlaghoz viszonyítva. A szakellátás és a speciális szakrendelések területén bizonyos fejlesztésre, kb. 10 %-os mértékben lesz lehetőség. A szakmák és a minisztérium megfogalmazta a szakmai minimumokat. Vannak olyan területek, amelyekkel a későbbiek során többlet kell foglalkozniuk. Elég heterogén módon értelmezték a szakmákat érintő minimumokat a megfogalmazásnál. Egyes szakmák fejlesztésre kerülhetnek, míg bizonyos szakmákat a megfogalmazás negatívan érinti, esetleg leépítésekre kerül sor - hivatkozva arra, hogy nincs meg a minimális feltétel sem a működtetéshez. Nem az egyetemet érintően, hanem országosan. Bejelentette, hogy a DOTE Klinikai Bizottságának Ápolási Albizottsága nagyon sikeres konferenciát rendezett a szakdolgozók számára a DOTE Szülészeti- és Nőgyógyászati Klinikáján.

Az orvostovábbképzés új lehetősége

A DOTE és a Miskolci Vállalkozó Háziiorvosi Egyesülés együttműködési megállapodásával kapcsolatban Dr. Muszbek László elmondotta, az egyetem vezetésének véleménye szerint a DOTE-nak, mint a regionális ellátás hierarchiájának a csúcán lévő intézménynek nagyarányú regionális kötelezettségei vannak. Ez a nagyarányú regionális kötelezettség a betegellátásban történő részvétel mellett oktatási kötelezettségeket is jelent. Ezért a kapcsolattartás a régió egészségügyi szolgálataival, - beleértve az alapellátást is - igen fontos és kiemelt helyet képvisel a DOTE stratégiai céljai között. A miskolci Vállalkozó Háziiorvosi Egyesület - mint ahogyan azt a klinikai rektorhelyetttel és a Családorvosképző Központ vezetőjével alkalma volt megtekinteni és személyesen is megbeszélni - igen aktív, a szakmai érdekeket és értékeket igen magasra helyező, önálló társulás, amelyik képviseli, megjeleníti Miskolc város alapellátásának teljes szakmai érdekeit és értékeit. Az oktatáson túlmenően a betegellátásban történő együttműködés mind a Háziiorvosi Egyesülésnek, mind a DOTE-nak egyaránt érdeke. A jelenlegi képzési és továbbképzési törvénynek megfelelően Miskolcon létrejönne a DOTE Regionális Háziiorvosképző-, Továbbképző Központja. E központot az egyesüléssel közösen működtetné az egyetem, biztosítva azt, hogy ennek a képzésnek a szakmai színvonala olyan legyen, amely megfelel az országos egészségügyi céloknak, s a DOTE regionális egészségügyi céljainak. Ugyanakkor a betegellátás területén is egyfajta szorosabb kapcsolatot eredményezne ez az együttműködési megállapodás. Hangsúlyozta, hogy a megállapodás kétoldalú előnyökkel jár, hiszen a háziiorvosi ellátás területén az a szakértelem, amellyel a Háziiorvosi Egyesület tagjai rendelkeznek, mindenképpen gazdagítja a DOTE Családorvosképző Központjának oktató munkáját. A másik kérdés, hogy miért a Miskolci Háziiorvosi Egyesülettel köt a DOTE ilyen jellegű együttműködési megállapodást? A válasz az, hogy természetesen nem csak Miskolc város képviselőivel tárgyalt a DOTE ezzel kapcsolatosan. Lehetséges és szóba jött Szabolcs-Szatmár-Bereg megyével adott esetben hasonló megállapodás kötése. Azonban jelenleg a szervezethez, a szakmai színvonal tekintetében a Miskolci Háziiorvosi Egyesülés mindenképpen élen jár, ezért kötne meg a DOTE velük e megállapodást. A debreceni helyzet egy kicsit más, amelyről szintén tájékoztatta a jelenlévőket. Debrecenben - mint Családorvosi Egyesüléssel - egy más típusú megállapodást kötöttek. Velük és a Debrecen városi Önkormányzattal közösen készített a DOTE egy PHARE pályázatot a továbbképzésben résztvevő forrásközpont megteremtésére. Ezt követte egy másik közös pályázat - a debreceni háziiorvosi ellátás egy részének a DOTE informatikai hálózatára történő csatlakozása céljára szolgáló PHARE pályázat - melyet a DOTE és a debreceni önkormányzat elnyert. Ezzel mintegy 100 ezer ECU extra forráshoz jutott a DOTE ill. a Debreceni Családorvosi Egyesülés, melyet a közös célok érdekében próbálnak kamatoztatni.

Dr. Szűcs László a Miskolci Vállalkozó Háziiorvosi Egyesülés igazgatója véleménye szerint a megkötendő együttműködési megállapodás mindkét fél számára hasznos és gyümölcsöző lesz, hiszen jelen pillanatban a családorvosoknak a továbbképzése meglehetősen heterogén.

Dr. Ilyés István a DOTE Családorvosképző Központjának vezetője is melegen ajánlotta az előterjesztett együttműködési megállapodás elfogadását. A Családorvosképző Központ és a

Háziiorvosi Egyesülés nagyjából egyidőben alakult, s az eltelt néhány év alatt nagyon jó szakmai kapcsolatot építettek ki. Az egyesülés keretében későbbiekben megalakult képzési központ elfogadta a DOTE Családorvosképző Központjának irányelveit és nagy segítségére volt abban a munkában is, amely több észak-kelet magyarországi megye családorvosa átképzési programjának a megvalósítását eredményezte.

Az együttműködési megállapodás aláírásához 59 igen, 1 tartózkodás, 1 nem szavazat mellett az ET nagy többséggel hozzájárult.

DOTE a Debreceni Egyetemi Szövetségben

A „Szándéknyilatkozat a DOTE belépéséről a Debreceni Egyetemi Szövetségbe” c. napirendi pont megvitatása előtt Dr. Muszbek László emlékeztette a jelenlévőket, hogy a Szándéknyilatkozattal kapcsolatos háttérinformációkat az ET ülést megelőzően mindhárom frakcióval (tanszékvezetők, oktatók, hallgatók) ismertette. A Szándéknyilatkozat egyfajta olyan nyilatkozat, amit már egyszer jóváhagytak. Igaz, hogy akkor más külső körülmények között 1996. januárjában foglalkozott e kérdéssel az ET, s akkor szavazott is a Szándéknyilatkozatról. Akkor is Egyetemi Szövetségbe kívánt az egyetem belépni, a különbség csak az volt, hogy a Felsőoktatási Törvény hiányában akkor még csak az elképzeléseket, a tervezeteket ismerve, a korábbi szövetség egy permanens, hosszú távon lévő struktúrának tűnt. Ma a szövetség egy két éven belül életben tartható struktúra, amely átalakul a későbbiekben egy egységes egyetemmé. A Felsőoktatási Törvény 116. paragrafusa - amit több alkalommal is megvittak - jelenti azt a biztosítékot, amelyek lehetővé teszik azt, hogy az orvosegyetemek a betegellátás területén és a betegellátás finanszírozása, bevételes tevékenysége területén megőrizzék teljes autonómiájukat. A leendő Debreceni Egyetemen több karú struktúráként léphet be a DOTE és működhet, mint orvos- és egészségtudományi centrum, és ezen belül egy relatíve nagyfokú autonómiát élvezhet.

Dr. Paragh György információi szerint a budapesti Semmelweis Orvostudományi Egyetem nem akar semmiféle szövetségbe belépni félve attól, hogy elveszti autonómiáját. Ha a SOTE megmarad orvostudományi egyetemnek, s a DOTE a Debreceni Egyetemi Szövetségnek csak egy orvosi karává válik, akkor ez eleve egy külső szemlélő számára minősítheti a debreceni orvosi kart. Azt fogják mondani, hogy a debreceni csak egy orvosi kar, s a SOTE az egy egyetem.

Dr. Muszbek László a felvetésre válaszolva tájékoztatta a jelenlévőket, hogy a Felsőoktatási Törvény módosításának az intézmények integrációjával kapcsolatos rendelkezéseiről, majd az Egyetemi Tanács a Szándéknyilatkozatot jóváhagyta.

A minősítés: Kiváló!

„Az Országos Akkreditációs Bizottság plenumának döntése és véleménye a DOTE akkreditációjáról” szülő napirendi kapcsolatban a rektor jelentette az ET tagjainak, hogy a Debreceni Orvostudományi Egyetem akkreditáltatott, a minősítés során mindkét működő szaka kiváló jelzést kapott, s a főiskolai kar szakai is - egy kivételével - kiváló jelzést értek el. Az említett egy szak is „erős” jelzést kapott. Tehát a DOTE akkreditációja egészében is kiválóra sikerült. Véleménye szerint ez az egyetem egész oktatási és diákközösségének nagy sikere és igen nagy elismerés. Természetesen az OAB plenum

jelentése, összegzése megfogalmaz adott esetben változtatási javaslatokat, kritikai észrevételeket is, ill. bizonyos szakok esetében, - ahol diploma kiadására még nem került sor, (ilyen a molekuláris biológus szak, a főiskolán a diplomás ápolói szak, s ehhez csatlakozik ma már a gyógyszerészképzés is) - monitorozási eljárásra kötelezik az egyetemet. Ez nem különleges, hanem a szokványos eljárás, olyan esetben, amikor a diploma kiadásra még nem került sor. Ezek után az egyetemnek az a dolga, hogy nyugtázza az elismerést, megfelelő propagandával ezt használja ki az Egyetem image-ének a javítására, ugyanakkor a kritikai megjegyzésekből levonja a következtetéseit.

A „Javaslat a DOTE Népegészségügyi Továbbképző Központjának létrehozására. A Népegészségügyi Iskola felvételi szabályzatának véleményezése. Az SZMSZ-nek a Népegészségügyi Iskola beindulásával kapcsolatosan szükséges módosítása. A népegészségügyi szak vezetőjének a megbízása” c. napirend tárgyalásakor rektor felhívta az ET tagok figyelmét, hogy a tárgyalandó 5. sz. napirend több alpontot is magában foglal, nevezetesen a Népegészségügyi Iskola felvételi szabályzatának véleményezését, az SZMSZ-nek a Népegészségügyi Iskola beindulásával kapcsolatosan szükséges módosítását, a népegészségügyi szak vezetőjének a megbízását. Egy ideiglenes felvételi szabályzat alapján hirdették meg a Népegészségügyi Iskolába a felvételt. A felvételi vizsgák meg is történtek, de eredményhirdetésre még nem került sor, hiszen úgy gondolta az egyetem vezetése, hogy addig nem közli az eredményeket, amíg egy végleges, egy ET által is elfogadott felvételi szabályzattal nem rendelkeznek.

A Népegészségügyi Iskola felvételi szabályzatát az ET jóváhagyta.

Rektor felhívta a figyelmet arra, hogy ezért a már megválasztott SZMSZ-t átdolgozó bizottságnak fel kell újítania a működését. Az SZMSZ-t átdolgozó bizottság működésének felújítására annál is inkább szükség van, mivel a Népegészségügyi Iskola és a Családorvosképző Központ oktatás-szervezésének működtetéséhez szükséges egy Népegészségügyi Továbbképző Központ életre hívása, amely az oktatásszervezés adminisztrációját végzi.

Az Egyetemi Tanács beható vita után elfogadta az SZMSZ módosítására, átdolgozására irányuló javaslatot.

Dr. Muszbek László bejelentette, hogy ezt követően az ET-nek véleményeznie kell a népegészségügyi szak vezetőjének a személyét. A népegészségügyi szak vezetőjéül Dr. Boján Ferenc egyetemi tanárt, a Társadalomorvostani Intézet igazgatóját szeretné az egyetem vezetése megbízni. Boján professzor van megbízva a Népegészségügyi Iskola megszervezésével is.

Az Egyetemi Tanács jóváhagyta az egyetem vezetésének javaslatát, miszerint a rektor Dr. Boján Ferenc egyetemi tanárt kívánja megbízni a Népegészségügyi Szak vezetésével.

Dr. Muszbek László bejelentette, hogy a II.sz. Sebészeti Klinikából szétválasztás útján kettéválasztott Szívsebészeti Klinika, illetve a II.sz. Sebészeti Klinika önállóvá válása folytán ez utóbbi intézmény élére tanszékvezetői pályázatot hirdetett az egyetem. Az állásra Dr. Sápó Péter egyetemi tanár nyújtott be pályázatot.

Rektor tájékoztatta az ET tagjait arról, hogy a DOTE Baráti Köre múlt év őszén tartott debreceni találkozóján, amellyel Dr. Tankó Béla professzorral, a Biokémiai Intézet egykori alapító professzorára emlékeztek, a Tankó család képviselője bejelentette, hogy Dr. Tankó Béla emlékdíjat kívánnak alapítani az elhunyt professzor emlékének az

ápolására, illetve évente egy alkalommal az egyetem egy orvosának, vagy oktatójának a kitüntetésére, aki az oktató, gyógyító, vagy kutató munkájában kimagasló teljesítményt ér el, s az egyetem hírnevét öregbíti. A kitüntetendő orvost a család javaslatának a figyelembevételével kell kiválasztani.

Az ET a közhasznú felajánlást azzal a kiegészítéssel hagyta jóvá, hogy az emlékdíj odaítélése ügyében a család javaslatának a figyelembevételével az ET illetékes bizottsága hivatott dönteni.

Dr. Gergely Pál és Dr. Udvardy Miklós professzor javaslatot terjesztett elő Prof. Dr. Neville Crawfordnak, a Birminghami Egyetem professzorának tiszteletbeli doktorrá avatása érdekében. A kitüntetendő címre javasolt tudós életrajzá-
nak és Egyetemünköz fűződő kapcsolatának ismertetése után az ET támogatta Crawford professzor díszdoktorrá avatását.

Az Universitas Igazgató Tanácsának soros elnöki tisztségét 1996. július 1-től a Debreceni Orvostudományi Egyetem képviselőjének kell ellátnia. Az egyetem vezetése az Universitas elnökéül Dr. Szabó Gábor akademikust, egyetemi tanárt a Biológiai Intézet volt igazgatóját kérte fel. Azonban az elnöki tisztség ellátásának megkezdése előtt Szabó professzor úr levélben jelezte, hogy hirtelen megromlott egészségi állapota miatt a megtisztelő tisztséget nem tudja elvállalni, nem tud eleget tenni a feladatnak. Az egyetem vezetése a következő választás elé került. Vagy a DUE (Debreceni Universitas Egyesülés) korábbi vezetésének a mandátumát hosszabbítja meg, vagy pedig kijelöl az ET nélkül egy olyan vezetőt, akinek az ET általi megerősítésére csak a későbbiekben, a tanév első ET ülésén kerül sor. Úgy érezték, hogy a DOTE érdekeit akkor képviselik megfelelően, hogy ha az utóbbi megoldást választja a DOTE vezetése és megbíz valakit aki megfelelően tudja ezt a tisztséget ellátni, s a DOTE jelöltje veszi át az Universitas Igazgató Tanácsának a vezetését. Az Universitas Igazgató Tanácsa elnökének - itt egy társulásról van szó - koordináló szerepe van, ez a koordináció azonban nem mellékes. Különösen nem mellékes most, amikor az egyesülést készítik elő, s különösen nem mellékes most, amikor az egyesüléssel, az integrációval kapcsolatos PHARE pályázati tevékenység is folyik. Ezért úgy gondolta az egyetem vezetése, hogy egy nagytekintélyű, de ugyanakkor erőteljes személyiséget kellene megbízni ezzel a feladattal, aki érdekeinket messzemenően szem előtt tartva képviseli. Az egyetem vezetése az ideiglenes megbízást Dr. Damjanovich Sándor akademikusnak adta.

Az Egyetemi Tanács elfogadta az egyetem vezetésének eddigi intézkedését és megerősítette Damjanovich professzor urat Universitas elnöki tisztében.

Fegyelmi vizsgálatok

Rektor sajnálatos bejelentéssel folytatta beszámolóját. Az egyes frakció üléseken már beszámolt, de ezt ET ülésen is meg kell említenie. Sajnos a DOTE-t is elérte az un. közokirat-hamisítási hullám. A nyelvvizsga ügyben még nem kapott az egyetem visszajelzést a minisztériumtól, de olyan nagymértékű diákigazolvány hamisításra került sor, amelyet nem lehetett egy kézlegyintéssel elintézni. Annál is inkább nem lehetett, mert egyetemünk hivatalos szervei, a TOK Iroda és a Tanulmányi Osztály egyes munkatársai is részt vettek ebben. Ezért az egyetem vezetése tényfeltáró, majd fegyelmi vizsgálatot indított, s 10 fegyelmi eljárást kezdeményezett, melyből 8 befejeződött. A nyolc fegyelmi eljárás során három

esetben olyan határozat született, amely fegyelmi úton történő elbocsátással végződött, 5 esetben pedig a második legsúlyosabb fegyelmi büntetést, az előmenetelben történő egy éves visszatartás fegyelmi büntetést szabta ki az általa vezetett fegyelmi bizottság. Tekintettel arra, hogy 2 ügy még lezáratlan, (de rövidesen ott is megtörténik a fegyelmi határozat meghozatala) figyelemmel arra, hogy ez széleskörű, bizonyos anyagi előnyöket is eredményező hamisítási hullám volt, ezért különösen felhívja a jelenlévők figyelmét, hogy szervezeti egységükben, a hallgatók a diáktársak között adjanak annak hangot, hogy ezeknek a hamisításoknak a felfedezésére előbb-utóbb sor fog kerülni. A hamisításoknak komoly következményei vannak, hiszen közokirat hamisításnak számít, amit a törvény három évig terjedő börtönnel büntethet. Az egyetemi hamisítások ügyében is fognak rendőrségi eljárás kezdeményezni.

Felhívta a figyelmet arra, hogy tavasz óta foglalkozik az egyetem vezetése a telep közlekedési rendjével. Ezzel kapcsolatosan a KAT kidolgozott egy javaslatot, ami megvalósíthatónak tűnik, de most folyik a költségek kiszámítása, a költségigényesség felmérése. A tervezetet el fogják juttatni az ET tagjaihoz, hogy széles körben meg tudják beszélni, esetleges javaslatokra, módosításokra, kiegészítésekre még lehessen mód. A jelenlegi állapot tovább tolerálása az már nem lehetséges, hiszen ma a DOTE területén sokkal biztonságban és olcsóbban lehet parkolni, mint a közterületeken lévő parkolóban. Ezt ki is használják, 500 gépkocsi hajtott be az egyetem területére másfél nap alatt, amelyek után kapupénzt fizettek.

Ezeknek nagy-nagy többsége nem beteget szállít, hanem egy igen jelentős része az egyetem területén keres parkolási helyet. Amíg nem rendeződik az egyetem közlekedési rendje, a behajtási díjat az egyetem vezetése ideiglenesen 100 forint-ra emelte.

A World Association for Medical Law nemzetközi tudományos társaság és világszervezet elnöke Amnon Carmi professzor egy levelet küldött, hogy a világszervezet a DOTE Igazságügyi Orvostani Intézetét nemzetközi posztgraduális képzési központtá jelölje ki az igazságügyi orvostani tudományok területén. Ebben az esetben is tulajdonképpen egyfajta befogadásról van szó. Természetesen, amikor kidolgozzák a Buris professzor úrék - ha az ET befogadja e központot - e központ működési szabályzatát, azt ismét az ET elé fogják hozni. Ahhoz azonban, hogy a Buris professzor úr kidolgozhassa a szabályzatot, szükséges egy elvi befogadási nyilatkozat az egyetemről.

Dr. Buris László professzor elmondta, hogy a világon elsőként létesülne ebben a szakmában ilyen nemzetközi továbbképző központ, amelynek létrehozását és működtetését a WHO segítené. Ez a kijelölés a DOTE Igazságügyi Orvostani Intézete számára igen nagy megtiszteltetés, s már sikerült kiváló szakértőket toborozni a szakma területéről a továbbképző központ működtetéséhez.

Az Egyetemi Tanács egyetértett ennek a posztgraduális képzési centrumnak a befogadásával.

1996 - az újrakezdés éve

A DOTE Ápolási Albizottsága néhány hónappal ezelőtt egy 1984-ben indult kezdeményezés újraélesztését határozta el: szakdolgozói konferenciát hívtak össze. A rendezvény célja nemcsak a bemutatás, bemutatkozás lehetősége, hanem a hivatásukat szerető szakemberek továbbképzése is.

A Szülészeti Klinika tantermében szeptember 6-án rendezett egész napos Szakdolgozói Konferencián tizenhárom előadás hangzott el. A pályamunkák az ápolás több területével, különböző vizsgálati eljárások sikeres végrehajtásával, bizonyos betegségek kezelési problémáival, a személyiségközpontú ápolással, a minőségi ápolást befolyásoló erőforrásokkal, az ápolói munka választásának motívumaival és jogi-etikai kérdésekkel foglalkoztak. A pályamunkákat tizenegy fős Bíráló Bizottság értékelte. Hat előadást díjaztak, a díjazott előadók:

1. Bagi Ildikó (I.sz. Belgyógyászati Klinika)
2. Domján Péterné (III.sz. Belgyógyászati Klinika)
3. Kocsis Zsoltné (III.sz. Belgyógyászati Klinika)
4. Gál Mária (Szív- és Tüdőgyógyászati Klinika)
5. Magi Balázné (Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika)
6. Szabolcsy Krisztina (Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika)

A közönségsvárat díját Domján Péterné (III.sz. Belgyógyászati Klinika) kapta.

Gratulálunk az Év Oktatói-nak !

Egyetemünk orvostanhallgatói minden évben megválasztják az Év Oktatóját. A szeptemberi ünnepélyes tanévnyitón Muszbek László rektor ismertette a hallgatók döntését. A választás eredménye évfolyamonként:

- I. évfolyam: **Sipiczki Mátyás** egyetemi tanár
- Biológiai Intézet
- II. évfolyam: **Antal Miklós** egyetemi tanár
- Anatómiai, Szövet- és Fejlődéstan Intézet
- III. évfolyam: **Gomba Szabolcs** egyetemi tanár
- Patológiai Intézet
- IV. évfolyam: **Kovács Péter** egyetemi tanár
- Gyógyszertani Intézet
- Fogorvostanhallgatók: **Mauks Gyula** egyetemi adjunktus
- Stomatológiai Klinika

Lapunk munkatársa felkereste e megtisztelő cím birtokosait, s a velük készített interjúkat mostani és következő lapszámunkban közöljük

A tanárok maradandót alkotnak...

Kovács Péter egyetemi tanár két éve a Gyógyszertani Intézet igazgató professzora. Hallgatóként először az Orvosi Vegytani Intézet tudományos diákköröse és demonstrátora volt, majd negyedévesként „átpártolt” a gyógyszerertanhoz, s azóta is hűséges választott tudományához. Felesége könyvtáros. Fiai a KLTE-n végeztek. Egyikük matematika-fizika szakos középiskolai tanár, másikuk elméleti fizikusként Ph.D. fokozatot szerzett a Los Angelesi Egyetemen, s postdoc. kutatói álláson dolgozik a coloradói egyetemen. Kovács Péter professzor szívesen hallgat operát vagy szimfonikus zenét. Nemcsak Beethoven, Mozart és Bach, hanem Wagner is a kedvenc zeneszerzői közé tartozik. Kirándulni is szeret, de erre mostanában kevés ideje marad.

A Fazekas Gimnáziumban érettségiztem, s tanárain példája örökké előttem lebeg - mondja Kovács Péter professzor. Volt osztálytársaimmal nemrégiben kimentünk a temetőbe, hogy virágot vigyünk egy volt tanárunk sírjára. Közben elgondolkodtam. Vannak emberek, akik építenek egy nagy házat, faragnak egy szobrot, festenek egy képet, feltalálnak egy gyógyszert - ez megőrökíti a nevüket. A tanárok - az óvónőtől az egyetemi oktatókig - maradandó műve még akkor is létezik, amikor senki nem emlékszik arra, hogy az illető valaha is élt. Az a tanár, akinek a sírjára virágot vittünk, saját emberi hozzáállását, tanítási módszereit, tudomány iránti lelkesedését, a gyerekek iránt érzett okos szeretetét úgy plántálta belénk, hogy azt mi is tovább tudjuk adni. Schneider Marika néni, volt biológia tanárom szabadidejét, délutánjait is nekünk adta, külön foglalkozott azokkal, akik orvosegyetemre vagy biológia szakra készültek. Amikor érettségiztem, a genetika imperialista áltudománynak számított, de mi már megismerhettük Marika nénitől a Mendel-féle szabályokat, és sok más új tudományos információt, annak ellenére, hogy abban az időben ezért - finoman szólva - nem dicsérték volna meg.

- Professzor Úr már több, mint harminc éve foglalkozik gyógyszerertani kutatásokkal. Mi ennek a tudománynak a szépsége?

- Csodálatos ez a terület! Az emberi test működését tudjuk befolyásolni azzal, hogy különféle kémiai anyagokat juttatunk a szervezetbe. Az orvostudomány bármely területén dolgozik valaki, kapcsolatba kerül a gyógyszerrel. Bár az alapkutatásoknak a gyakorlatban hasznosítható eredmények elérése nem feladata, az orvosbiológia területén még az alapkutatásokkal foglalkozó is gondol arra, hogy eredményei a klinikai gyakorlatban hasznosuljanak, és ezt sokszor új gyógyszer formájában szeretné megvalósítani.

- Milyen témákban kutattak idáig, s

mivel foglalkoznak jelenleg az Ön intézetében?

- Már az 1960-as években ez volt az országban az egyetlen egyetemi gyógyszerertani intézet, ahol az antibiotikumok témájában folytak kutatások. A Magyar Tudományos Akadémia Kísérletes Orvostudományi Intézetének Antibiotikum Kutató Osztálya itt működött Vályi-Nagy Tibor professzor vezetésével. Fiatal orvosként kötőhártyagyulladásal elmentem a Szemklinikára egy volt évfolyamtársamhoz. A Primycin szemcseptől elmúlt a betegségem. Ez a szer Vályi-Nagy professzor nevéhez fűződik. A klinikán ma is sikeresen alkalmazzák. De szemcseppként a több évtizedes kedvező tapasztalatok ellenére sem került még gyógyszerertári forgalomba, csupán bőrfertőzések kezelésére alkalmas formában kapható (Ebrimycin gél). Vályi professzor 1969-ben meghalt, s Budapestről Szege József jött a helyére. Intézetünkben ő honosította meg a cardiovascularis farmakológiai kutatást. Jelenleg cardiovascularis farmakológiával és kemoterápiás kutatásokkal - ezen belül antibakteriális, antifungális, antivirális gyógyszerekkel egyaránt foglalkozunk. Csontvelő toxicitással foglalkozó kutatásaink fő kérdése: hogyan lehet befolyásolni, mérsékelni a daganatellenes és más gyógyszerek csontvelőre gyakorolt káros hatását?

- Egy egyetemi gyógyszerertani intézetben rész kutatások folynak, vagy kikísérletezhetnek esetleg egy új gyógyszer is?

- Amíg egy előállított vagy megtervezett molekulából gyógyszer lesz, az a leghatékonyabban dolgozó amerikai gyógyszergyárakban is mintegy 100-350 millió dollár közötti összegbe kerül. Irreális dolog azt várni egy egyetemi intézettől, hogy önmaga fejlesszen ki új gyógyszereket. Egyetemi kutató intézet nagyon sok vizsgálatnak kis részét végezheti, kollaborációban vehet részt a kutatásokban. Egyébként is beszűkültek a lehetőségek. A hazai gyógyszergyárak

még a rendszerváltozás előtt leállították például a daganat kemoterápiás szerekeknek a kutatását. Sajnos, a legtokeerősebb gyógyszergyáraknak sincs arra pénzük, hogy minden gyógyszerként szóba jöhető molekula kifejlesztését továbbfinanszírozzák. A gyógyszergyárak profitorientált cégek. Több irányzat fejlesztését anyagi okokból beszüntették. Például a világon három- gyógyszergyár tudott ipari méretekben prosztata glandint előállítani, egy amerikai, egy japán és egy magyar. A magyar cég ezt is leállította. Mint kutató, sajnálom, hogy így történt.

- Hogyan alakultak nemzetközi tudományos kapcsolataik?

- Az a Hernádi Ferenc professzor volt 1992-94-ig a Gyógyszertani Intézet igazgatója, aki megalapítója s jelenlegi elnöke a Magyar Kemoterápiai Társaságnak. Széleskörű, jól működő nemzetközi kapcsolatai vannak. Ő szervezte az 1971 óta évente megrendezésre kerülő Országos Kemoterápiai Konferenciát, melyet eleinte Hajdúszoboszlón hívtunk össze, de az utóbbi években Debrecenben rendezünk. Nemzetközi szinten is kiemelkedő tudósok tartottak előadásokat ezeken az összejöveteleken. Hernádi professzor érdeme, hogy már a rendszerváltozás előtt a nemzetközi kongresszusokon Magyarországról többen vettek részt, mint néhány hazánknál jóval nagyobb szocialista országból. A Nemzetközi Atomenergia Ügynökség ösztöndíjával tanulmányúton voltam 1971-72-ben T. M. Fliedner professzor intézetében Németországban. Ő jelenleg a WHO egyik tanácsának, a Global Advisory Committee for Health Research elnöke. Ebben a német intézetben olyan kutatásba kapcsolódhattam be, amely a perifériás összejt transzplantáció állatkísérletes előkészítése volt. Azok a sejtek, amelyek a transzplantáció esetén a legfontosabbak, százalékos arányban nagyon kicsi részét teszik ki az összes csontvelő sejtnak, jóval 1 % alatt vannak. De csak ezek a sejtek, az ún. összej-

tek képesek arra, hogy az átültetés után megtapadva elszaporodjanak és benépesítsék a beteg szervezetét, újra létrehozzák a csontvelőt. Ezek az őssejtek nemcsak a csontvelőben, hanem a vérben is megtalálhatók. Így merült fel, hogy transzplantációs célokra ezeket is fel lehet használni a csontvelő helyett. Ma már perifériás őssejt-transzplantációt a klinikai gyakorlatban rendszeresen és sikeresen végeznek. Nemzetközi kapcsolataink folyamatosan bővülnek, örömmel mondhatom, hogy Szabó Judit docensünk nemrég utazott egy fél éves tanulmányútra Houstonba.

- *Professzor Úr hallgató kora óta oktat is. Milyen alapelveknek igyekszik megfelelni?*

- Az oktató munka alapelve az kelene legyen, hogy az oktató semmi fáradságot ne kíméljen ahhoz, hogy a hallgató minél kevesebb fáradsággal minél többet tudjon megtanulni. Ezt a maximalista célt nehéz megvalósítani. A jó oktató szelektál. Hiszen az az információ tömeg, amit meg kell tanítani, meghaladja azt, amit az adott órászám-ban átadni lehetséges. Egyszerűen, érthetően kell elmondani a dolgokat. Nagyszerű anatómus oktatóm, Krompecher professzor, szavai jutnak eszembe: „Lehet olyan előadást tartani, hogy a végén a hallgató azt mondja: hú, de okos ember, egy kukkot se értettem!” Guido Nussbauer, a baseli Sandoz cég vezető munkatársa, egyetemünk disz-

doktora azt mondta: Egy előadás értékét nem az szabja meg, hogy mennyi információ hagyja el az előadó száját, hanem az, hogy mennyi információ jut be a hallgató tudatába, s mennyi marad meg benne.

- *A hallgatók bekapcsolódhatnak-e a Gyógyszertani Intézetben folyó kutatásokba?*

- Szívesen látjuk őket. Túl kevés a szakkörösünk, többet tudnánk foglalkoztatni, szívesen látunk alsóbb éves hallgatókat is.

Pásztor-Balogh Judit

A magas követelmények a hallgatók érdekeit szolgálják

Antal Miklós az Anatómiai, Szövet és Fejlődéstani Intézet igazgató professzora egyike a DOTE legfiatalabb intézetvezetőinek. Felesége a Hajdú-Bihar Megyei Kenézy Kórház adjunktusa. Két nagy fiuk 18 és 14 évesek. Szereti a képzőművészetet, rendszeres színház látogató, és szívesen szakít időt sportolásra is. Hetente egyszer focizni szokott, és gyermekeivel együtt rendszeresen teniszezik. A családi együttlét legszebb programjai a közös utazások. Szívesen úszik, búvárkodik a déli tengerekben, de örömeiket lelik hegyi túrákban is, és az európai kultúrtörténet híres városai is vonzzák őket.

Egyetemi tanulmányait a DOTE-n végezte. Harmadéves medikusként kapcsolódott be az Anatómiai Intézet legendás „Földes-laboratóriumába” folyó kötőszövet biológiai kutatásokba. A tudományos diákkörösként eltöltött évek alatt kötelezte el magát végleg a morfológiai kutatások iránt. Az egyetem befejezése után az Anatómiai Intézetben éppen akkor alakuló, Székely György professzor által vezetett neurobiológiai munkacsoport tagja lett, és vált a neurobiológia örök szerelmesévé. Svájcban, Japánban, Angliában és az Amerikai Egyesült Államokban vett részt tanulmányutakon, ahol gyümölcsöző tudományos együttműködésekkel sikerült kialakítania.

Intézet igazgatóként nagy elődök nyomdokait követi. Az intézet alapító Huzella Tivadar, a későbbiek közül Krompecher István, Székely György neve fogalom a mai anatómus szakemberek körében.

Úgy gondolja nemcsak személyes érdem, hogy a II. éves hallgatók őt választották az év oktatójának. Ez a megtiszteltetés a szakmát igen magas tudományos színvonalon művelő kollégák és a DOTE Anatómiai, Szövet- és Fejlődéstani Intézetében folyó oktató-

munka általános elismerése is egyben.

- *Professzor úr szerint egy elméleti intézet esetében melyik a fontosabb: az oktatás vagy a kutatás?*

- Az egyetemi elméleti intézetek két alapvető feladata valóban az oktatás és a tudományos kutatás. Kérdése azt sugallja, és vannak talán az egyetemen belül is olyanok akik úgy gondolják, hogy az oktatás és a tudományos munka egymástól szétválasztható, külön kezelhető, lehet közöttük fontossági sorrendet felállítani. Én ezt másként gondolom. Meggyőződésem, hogy ez a kérdés ilyen formában igazi egyetemi személyiségekben (szerencsére a DOTE-n jó néhányan vannak ilyenek) meg sem fogalmazódik. Ők magától értetődő természetességgel oktatnak és kutatnak, nem tudják egyik feladatot a másiktól függetleníteni. Fel sem merül bennük, hogy az egyik feladat fontosabb lehet a másiknál, számukra az oktatás és a kutatás életük egyformán fontos része. Én is azt vallom, hogy az egyetemi elméleti intézetekben az oktatást és a kutatást egyformán magas szinten kell művelni. Az oktatás és a tudományos kutatás harmonikus egysége az ami az egyetemet egyetemmé teszi.

- *Jelenleg milyen témákban kutat-*

nak, s milyen eredménnyel?

- Intézetünkben részben neurobiológiai, részben kötőszövet biológiai kutatások folynak. A kötőszövet biológiai munkacsoport vizsgálja az extracelluláris matrix molekuláris organizációját, differenciálódását és szerepét: bizonyos patológiás folyamatokban. A munkacsoport tagjai tanulmányozzák a matrix molekulák immunológiai szerepét is, elsősorban arthritises állatmodellekben. A neurobiológiai csoport három nagy területen dolgozik. Vizsgáljuk azokat a gerincvelő-agytörzsi idegi mechanizmusokat amik lehetővé teszik vagy éppenséggel megakadályozzák a fájdalom érzet kialakulását. Tanulmányozzuk a gerincvelő motoros apparátust. Ez az a neuronális rendszer ami elsődlegesen irányítja izmaink koordinált működését, képessé tesz bennünket például arra, hogy sétálni tudjunk az utcán. Ezek mellett vizsgáljuk még a halló- és egyensúlyozó rendszer agytörzsi magvainak szerkezetét. Kísérleteink során sokoldalú módszertani megközelítéssel próbáljuk felderíteni a vizsgált neuronális rendszereket felépítő idegsejtek morfológiai, fiziológiai, neurokémiai sajátosságait, az egyes neuronok közötti

kapcsolatokat, és a szinaptikus kapcsolatokban szerepet játszó neurotranszmittereket illetve neurotranszmitter receptorokat. A kísérleteink során kapott eredmények segítségével pontosabb és átfogóbb képet tudunk alkotni a vizsgált szenzoros és motoros rendszerek szerkezetéről és működéséről.

Úgy érzem, hogy munkánkat a hazai és nemzetközi szakmai közvélemény egyaránt magasra értékeli. Jó néhány vizsgálatunkat nemzetközi kollaborációban végezzük, fiatalabb és kevésbé fiatal munkatársainkat szívesen fogadják külföldi laboratóriumokban rövidebb-hosszabb tanulmányutakra. Jelenleg is három fiatal munkatársunk van külföldi tanulmányúton. Eredményeinket a legrangosabb nemzetközi szakmai folyóiratokban közöljük rendszeresen. Kutatásaink színvonalát talán az is fémjelzi, hogy munkánkat jelentős anyagi erővel támogatja a European Science Foundation és az Amerikai Egyesült Államok-beli Howard Hughes Medical Institute is.

- Az orvostanhallgatók kapnak-e lehetőséget, hogy résztvegyenek az intézetben folyó kutatásokban ?

- Természetesen igen. Nagyon fontosnak tartom, és minden számomra hozzáférhető eszközzel támogatom a tudományos diákköri tevékenységet. Minden olyan hallgatót aki jó eredménnyel letette az anatómia szigorlatát, és kedvet érez a laboratóriumi munka iránt szívesen látunk az intézetünkben. Lehetőséget biztosítunk arra, hogy jól képzett témavezetők irányításával megismerkedjenek bizonyos tudományos problémákkal, bekapcsolódjanak a laboratóriumokban „futó” kísérletekbe. Az intézetünkben eltöltött évek során megismerkedhetnek jó néhány vizsgálati eljárással, a szakirodalom követésének módszereivel. Megtanulhatják a tudományos gondolkodásmód alapelemeit. Megtanulhatják, hogyan kell megfogalmazni egy tudományos problémát, hogyan lehet megtervezni és kivitelezni egy kísérletet, hogyan lehet kiértékelni a kísérletek eredményeit, és hogyan lehet és kell azokat összevetni az irodalomból ismert korábbi eredményekkel. Megtanulhatják, hogyan kell megírni egy tudományos publikációt. Mindezeket elsajátítva diákköröseink igen színvonalas pályamunkákat írnak, és szép sikerrel szerepelnek a helyi és országos tudományos diákköri konferenciákon. A diákköri évek során megszerzett rutin aztán kamatozik. Nemcsak

azoknak akik kutatói pályára készülnek, de azoknak is akik klinikákon akarnak elhelyezkedni. Talán a hallgatók körében nem eléggé közismert, hogy a tudományos tevékenység az egyetemi klinikáknak és az ott dolgozóknak éppolyan alapfeladata mint az elméleti intézeteknek. Ezért az a fiatal klinikus aki egyetemi éve alatt a tudományos diákkörben elsajátította a tudományos munka alapelemeit szinte behozhatatlan előnyre tesz szert a tudományos munkában teljesen járatlan kollégájával szemben. Másrészt, az egyetemen belül az elméleti intézetek és klinikák közelsége kínálja a klinikai indíttatású de elméleti megalapozottságot is igénylő tudományos munkák lehetőségét. Az pedig eléggé magától értetődő, hogy azok a klinikai orvosok akik hallgatóként részt vettek az elméleti intézetek tudományos tevékenységében, gyakorló klinikusként könnyebben találnak az elméleti megalapozottságot és megfelelő laboratóriumi és műszeres háttérrel biztosítani tudó elméleti intézeti tudományos partnert klinikai indíttatású kutatásaikhoz. Mindezek miatt úgy gondolom, hogy a szaktárgyak elsajátítása mellett, a tudományos diákköri tevékenység nagyon fontos része az egyetemi tanulmányoknak. Sajnálatos módon a hallgatók nem használják ki eléggé ezt a lehetőséget, és még sajnálatosabb módon talán a jelenlegi oktatási rendszerünk is ellene hat annak, hogy a tudományos diákkör nyújtotta lehetőségeket a hallgatók szélesebb körben felismerjék és éljenek vele. A tudományos diákköri tevékenység mellett azonban intézetünk nyitva áll azok előtt a hallgatók előtt is, akik az oktató munka iránt éreznek érdeklődést. Minden olyan hallgatót szívesen látunk az intézetünkben akik jó eredménnyel teljesítették az anatómia szigorlatot és kedvet éreznek az oktató munka iránt. Ezek a hallgatók rutinos oktatók irányításával demonstrátorként bekapcsolódhatnak az első éves anatómia és szövettan oktatásba, és ha bizonyítják elkötelezettségüket és tehetségüket ezen a téren felsőbb éves korukban akár önálló gyakorlatvezetést is vállalhatnak az intézetünkben.

Szívesen látjuk azokat is akik kezűgyességüket akarják fejleszteni, vagy bizonyos területeken anatómiai ismereteiket akarják a kötelező tananyagon túl elmélyíteni. Ezeknek a hallgatóknak preparatív munka lehetőségét kínáljuk. Izolált testrészeket, vagy szerv együtteseket tudunk a rendelkezésükre bocsá-

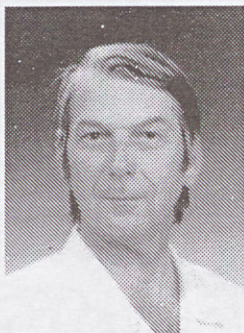
tani, amin önálló preparatív munka során megismerkedhetnek az adott régió aprólékos anatómiai szerkezetével és fejleszthetik manualitásukat is.

- Az anatómia szigorlat vízválasztó, az egyik legnehezebb, legszigorúbb vizsgaként emlegetik a hallgatók. Mégis egy anatómust választottak a II. évesek az év oktatójának. Mit gondol a professzor úr, mi tesz valakit jó oktatóvá ?

- Hogy mi tesz valakit jó oktatóvá nem tudom. Erről nálamnál szakavatottabb embereket kellene megkérdeznie. Amit ezzel kapcsolatban mondani tudok csupán annyi, hogy megítélésem szerint mik az alapvető feladatai az egyetemi oktatóknak. Úgy gondolom hogy az elsődleges feladatunk a hallgatók érdeklődésének a felkeltése, és tudásvágyának a kielégítése. Meg kell győznünk őket arról, hogy annak a tudásanyagnak az elsajátítása amit át szeretnénk nekik adni számukra fontos. Fontos, mert segít egy olyan általános orvosi-biológiai szemléletmód kialakításában aminek alapján megfelelő módon tudnak majd a betegek problémáihoz közeledni. Fontos, mert csak ennek a tudásanyagnak a birtokában lesznek képesek felismerni betegek panaszai mögött álló kóros elváltozásokat, és megfelelőképpen orvosolni azokat. Ha sikerült a hallgatók érdeklődését felkelteni és a hallgatók szeretnék az adott tananyagot a lehető legjobban elsajátítani, akkor pedig nekünk egyetemi oktatóknak kötelességünk megadnunk nekik ehhez minden tőlünk telhető segítséget. Elérhető közelségben kell maradnunk. Ha egy érdeklődő hallgató megkeres bennünket, mert valamit nem ért, segítségre van szüksége a tovább haladáshoz, akkor nekünk találnunk kell időt arra, hogy elbeszélgessünk vele, a felmerülő kérdéseit megválaszoljuk átsegítsük az átmeneti problémákon.

Az, hogy a II. éves hallgatók egy anatómia, szövet- és fejlődéstan oktatót választottak az év oktatójának, merem remélni annak a jele, hogy megértették az Anatómiai, Szövet- és Fejlődéstan Intézet nem ellenük hanem értük van. Megértették, hogy a magas követelmények az ő érdeküket szolgálják. Megértették, hogy annak a tudásanyagának a magas színvonalú elsajátítása amit mi szeretnénk nekik átadni alapvetően fontos lesz a későbbi orvosi gyakorlatukban.

pbj

Nemcsak a szakmát kell tanítani

Mauks Gyula egyetemi adjunktus a Stomatológiai Klinikán, a Fogpótlási Osztály vezetője. Tanulmányait a budapesti Orvostudományi Egyetemen végezte. Édesapja orvos volt, s ő döntött úgy, hogy fia a fogorvos szakon tanuljon. Felesége gyermekorvos. Lánya biológia szakon végzett a KLTE-n, fia - saját elhatározásából -, apja nyomdokain halad: a fogorvoslást tanulja. Szabadidejében az évszakok adta lehetőségek szerint hódol többféle hobbiának: a nyári szabadságot szívesen tölti vízparton, úszik, horgászik, ha ideje engedi., a bicikli nyergébe pattan egy kiadós testmozgás kedvéért, télen pedig a havas erdőkben, hegyekben puskával a vállán az erdő vadjait lesi.

- Mi csábította Debrecenbe? -
kérdeztem Mauks adjunktus úrtól.

- Az egyetem befejezése után egy évet Egerben dolgoztam. Véletlenül, egy barátom révén kerültem Adler professzor úrhoz, aki akkor a Fogászati Klinika igazgatója volt. Megkérdeztem tőle, van-e állás az intézetében. „Fiam, holnap már jöhetsz is!” - így válaszolt. S én azonnal jöttem, s maradtam. 1974 óta dolgozom Debrecenben.

- Hogyan emlékszik vissza Adler professzorra? Nagy hatással volt Önre?

- Adler professzor nagy formátumú egyéniség volt. Annak idején ún. Adleriskola működött körülötte. Elméletben és gyakorlatban is kiváló orvos volt. Olyan orvosok nőttek fel mellette, akik országosan is vezető szakemberek, megyei főorvosok lettek. Például tanítványa volt a néhai Orsós professzor, aki a Központi Stomatológiai Intézet igazgatója lett. De nemzetközileg is elismert volt.

- Azt hiszem, ha valakit a hallgatók az év oktatójának választanak, abban nemcsak a szakmai szempontok a meghatározók, hanem az illető egyénisége is hatással lehet rájuk. Ön mit tart fontosnak a fogorvosok elméleti és gyakorlati oktatásában?

- A mai világban az orvosi szakma egy kicsit „elszaladt”. Csak a betegséget látjuk, keveset foglalkozunk magával a beteggel. Ezért úgy gondolom, nemcsak a szakmát kell tanítani, hanem emberségre, emberszeretetre is nevelni kell a jövő orvosait. Mielőtt bármiféle kezelést

elkezdénénk, meg kell ismerni a beteget, hogy az ő szintjén világosan elmagyarázhassuk neki, mit szeretnénk vele csinálni. Ha latin szavakkal magyarázom, a beteg nem érti meg. Érthetően, magyarul kell elmondani. Más különben megjed, s lehet, hogy a következő alkalommal vissza se jön. Ha ez történik, nem volt megfelelő a kezelés előkészítése. Az előadásaimon mindig hangsúlyozom az embercentrikusságot. S hasonlóan kell viselkedni az oktató-hallgató viszonyban is. Én mindig egyenrangú partnerként bánok a hallgatókkal. Előbb-utóbb ők is elérhetik azt a tudásszintet, gyakorlatban és elméletben, amit az oktató már elért. Vizsgáztatáskor arra törekszem, hogy azt szedjem ki a hallgatóból, amit tud, s nem arra vagyok kíváncsi, hogy vajon mit nem tudhat.

- A fogorvoslás kreatív tevékenység. Sok esetben egy szobrász ügyességével kell faragni, csiszolni a fogakat. Hiszen nem elég, hogy azok jól működjenek, még esztétikailag is mutatósnak kell lenniük. Meg lehet tanulni a szakmai fortélyokat, vagy kell hozzá egy alapvető kézügyesség?

- Nem szükséges hozzá átlagon felüli kézügyesség. Átlagos kézügyességgel minden csinja-binja eljárást, megtanulható. Volt egy időszak, amikor a felvételin a kézügyességet is mérlegelték, különböző gyakorlatok alapján. De aztán megszüntették ezt a fajta vizsgáldást, mert nincs nagy jelentősége, megtanulható ez a szakma.

- A magyar lakosság egészségi

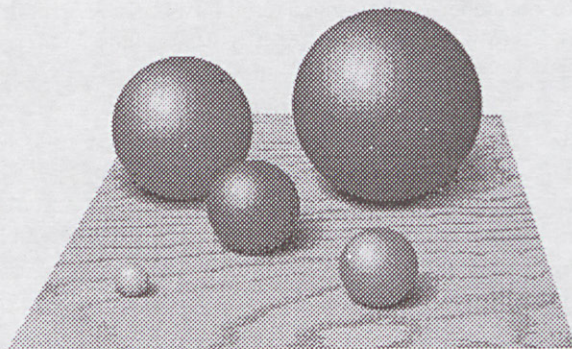
állapota eléggé lehangoló. Ezt halljuk nap mint nap. Tapasztalatai szerint fogazatunk is hasonlóan siralmas?

- Sajnos, igen. A hozzánk forduló betegek részére mindenféle, a hallgatók által végzett kezelés ingyenes. A hallgatóknak bőven van gyakorlati lehetősége, oly sokféle problémával térnek be a betegek. Ami leginkább elkeserítő, hogy mielőtt el tudnánk kezdeni bármilyen fogpótlást, vagy konzerváló fogászati munkát, pl. tömést, azelőtt általában több fogat ki kell húzni... Olyan sok a tennivaló, hogy nem unatkozhatnak a hallgatók. Lesz miből megélniük...

- Nem saját maga választotta ezt a pályát, de olyan szeretettel beszél munkájáról, hogy úgy érzem, édesapja jól döntött annak idején. Mi a szép a fogorvoslásban?

- Nagyon szeretem a szakmámat. Minden területén megtalálom a szépséget. Szeretem ezt a környezetet, amiben dolgozom. Külön öröm számomra a munka sokszínűsége. A fogpótlástan érdekel a legjobban. A koronák, a hidak, a fogsorok. Valóban alkotó munka valamiből a hiány helyére új fogakat varázsolni. Gyermekeim olyan életkorban vannak, mint a hallgatóim. Tőlük is sokat tanultam, hogyan bánjak ezzel a korosztállyal, hogyan közelítek meg őket, hogy a szakmát is megtanulják, s ehhez partnerükké fogadjanak. S nem utolsósorban nagyon jó a klinika légköre is.

Pásztor-Balogh Judit

AZ OAB PLÉNUMÁNAK A DEBRECENI ORVOSTUDOMÁNYI EGYETEMRŐL SZÓLÓ AKKREDITÁCIÓS JELENTÉSE

(ÖSSZEGZŐ RÉSZ)

Az EGYETEM javaslattevő akkreditációs minősítése: Az OAB Plénumának egybehangzó véleménye szerint a Debreceni Orvostudományi Egyetem minőségi szempontból megfelel a törvényi előírásoknak és **akkreditálható**.

Az egyetem összetevékenységének akkreditációs értékelése

A Látogató Bizottság tapasztalata szerint a Debreceni Orvostudományi Egyetem elméleti intézeteiben és klinikáin, valamint a főiskolai karon magas szintű képzés folyik. Színvonalas az oktatás és kutatás együttese, amelyet jól egészít ki az egyetemi színvonalú gyógyítás, amely maga is az oktatás tárgya.

Az egyetem felvételi rendszere megfelelő. Az egyetem vezetésének kitűnő összhangja, összefogottsága nem megszokott a magyar egyetemeken. A jelenlegi oktató, kutató és gyógyító tevékenység igen jó. A kar, a szakok és ezen belül a tanszékek felelős vezetőikkel rendelkeznek. Magas a DSc fokozattal rendelkezők száma, ezenkívül 5 akadémikus dolgozik az egyetemen.

Az elméleti és gyakorlati oktatásra megfelelő hangsúlyt fektetnek. Az oktatás műszaki, infrastrukturális feltételrendszere adott, rendeltetésének teljes mértékig eleget tesz és a kiscsoportos elméleti és gyakorlati oktatásnak is teret nyújt. Az előadók felkészültsége megfelelő. Az egyetem működéséhez elengedhetetlen az oktató kórházakkal fenntartott szoros kapcsolat, amely elsősorban a régióban működő egészségügyi intézményekre terjed ki.

Az intézetek többségében a legmodernebb tananyag saját vagy idegen nyelvről fordított könyvként vagy jegyzetként áll rendelkezésre és ennek angol nyelvű megfelelője is megtalálható. Így az angol nyelvű oktatás az universitas szellemében egységes a magyar nyelvű graduális képzéssel.

A PhD képzés színvonalas, az Egyetemen 9 program kapott akkreditációt, jelenleg mintegy 50 nappali és 50 levelező hallgató képzése folyik. A habilitációs és doktori tevékenység színvonalát a bizottságok működésének korrekt szabályozása biztosítja.

Az utóbbi években bevezetett szabadon választható kurzusok színesítik az oktatási palettát és alkalmas arra, hogy az oktatók a legmodernebb kutatási eredményeket és saját kísérleti adataikat is beépítsék a tananyagba.

Az intézetek jelentős részében imponálóan magas színvonalú kutatómunka folyik. A publikációk minősége az elméleti intézetekben (kivéve a Gyógyszertani Intézetet) és a vizsgált klinikákon egyaránt kiváló.

A Debreceni Orvostudományi Egyetem 1995-ben likviditását megőrizte, amely az egyetemi vezetés szigorú és következetes intézkedéseinek betartásából adódik.

A Plénium megjegyzései az EGYETEM akkreditációjával kapcsolatosan:

Javaslat(ok)

Az 1993. évi LXXX. Törvény a felsőoktatásról megfelelő paragrafusa szerint a Debreceni Orvostudományi Egyetem a törvény által előírt kritériumoknak az akkreditációs látogatás időpontjában megfelelt.

Jogilag és a finanszírozás szempontjából sem rendezett a kizárólag oktatási célokat szolgáló tancélos beteg státusa. A minősítés szempontjából nehézséget jelent az, hogy a hallgató-beteg (utóbbi egyben az oktatás tárgya is) és az oktató-beteg kapcsolatáról, arányáról a rendelkezésre álló dokumentumokban nem szerepeltek adatok. Az Egyetem saját Működési Szabályzatában térjen ki ezekre a kérdésekre is és alkosson olyan etikai szabályzatot, amely meghatározza a beteg személyiségi jogainak, valamint az etikai normáknak a betartását az oktatás során.

Az oktatás és gyógyítás finanszírozása nem választható szét, mert a gyógyítás maga az oktatás tárgya. A kérdés valamennyi orvosegyetemet érint, ezért ennek a rendezése központi intézkedést kíván.

A hallgatók kötelező óraszámra és ezen óraszámok különböző diszciplinákra történő felosztását célszerű lenne ajajelenlegi európai óraszámokkal összhangba hozni.

A számonkérés nem egységes (teszt vizsgák, illetve szóbeli és gyakorlati vizsgák), tanszékenként változó.

A tantermi előadásokon a hallgatók részvételi aránya 10-20% (külföldi hallgatóknál 60-70%!). Célszerű volna egy-egy témakörben elismert szakember meghívása tantermi előadás tartására.

Közbülső (monitor) eljárásra javasolt szakok

A javasolt akkreditációs terv

ÁLTALÁNOS ORVOSTUDOMÁNYI KAR

Az akkreditációs vizsgálat tárgyát képező
tanévben a következő szakokon nincs
még végzős évfolyam:
Molekuláris biológus

A Plénium az 1996/97-es tanévet követően
javasolja a szakon az akkreditációs értékelés
befejezését. (Lásd: Összegző értékelés)

EGÉSZSÉGÜGYI FŐISKOLAI KAR

Az akkreditációs vizsgálat tárgyát képező
tanévben a következő szakokon nincs
még végzős évfolyam:

A Plénium az 1997/98-as tanévet követően
javasolja a szakon az akkreditációs értékelés
befejezését.

Diplomás ápoló (nappali tagozat)
Diplomás ápoló (levelező tagozat)

ÁLTALÁNOS ORVOSTUDOMÁNYI KAR

A Plénium akkreditációs jelentése

(Összegző rész)

A KAR javaslattevő akkreditációs minősítése: A Plénium egybehangzó véleménye szerint a Debreceni Orvostudományi Egyetem Általános Orvostudományi Kara minőségi szempontból megfelel a törvényi előírásoknak és mint egyetemi kar akkreditálható.

A KAR ÖSSZTEVÉKENYSÉGÉNEK akkreditációs értékelése

A karon 3 szak működik, általános orvosi-, fogorvosi- és a molekuláris biológus szak. Utóbbi szakon oklevél kiadásra eddig nem került sor. Mindhárom szakon az oktatásért felelős személy koordinálja és felügyeli a curriculumot. Az akkreditációs anyagban rögzített számadatokból is kiderül és a Látogató Bizottság egybehangzó tapasztalata is megerősíti, hogy az egyetemi oktatók rendkívül sok időt fordítanak oktatásra és oktatás fejlesztésre, szinte a lehetséges maximális óraszámot vállalják.

A műszerekkel való ellátottság színvonala bár nem egységes, az intézetek többségében igen jónak mondható. Intenzív fejlesztés folyik, a kutatási és egyéb pályázatok száma magas.

Néhány intézetben a legmodernebb csúcstechnológiának számító berendezések, is megtalálhatók. A molekuláris biológiai irányzat különösen erős, jövőbeni fejlesztését a molekuláris biológus szak biztosítaná.

A Plénium megjegyzései a KAR akkreditációjával kapcsolatosan:

A bizottságok és a hallgatók egybehangzó véleménye alapján, az egyes tárgyak oktatási óraszámát vizsgálva az anatómia és a társadalomorvostan túlsúlyban van.

Többnyire hiányzik az integrált oktatás, vagyis egy-egy fontosabb betegségcsoport egységes keretbe foglalt tárgyalása a patomechanizmustól a kezelésig.

Hiányosságnak mondható, hogy részleteiben meglévő, de egységes team munkát nem mutató kardiológiai centrum nem működik és a 3. Belgyógyászati Klinika zsúfoltságát és a kiszolgáló helviségek hiányát tekintve nem felel meg a követelményeknek.

AZ ALAPKÉPZÉS SZAKJAINAK AKKREDITÁCIÓS ÉRTÉKELÉSE

(összegző rész)

Általános orvostudományi szak

Akkreditációs érték (K E M N): K

Az elméleti intézetek és a klinikák tudományos kollaborációja stimulálóan hat az elméleti oktatásra, a betegség megelőzés oktatásának nivójára és a preklinikai képzés gyakorlati színvonalára. Világosan látszik a képzés színvonalán az elméleti és klinikai tárgyak egysége, a jól felépített curriculum, ami teljes mértékben megfelel a hivatalosan elfogadott képesítési követelményekben leírt kritériumoknak.

Javasolt határozat: A Plénium az oklevelek folyamatos kiadását javasolja.

Fogorvosi szak

Akkreditációs érték (K E M N): K

A fogorvosi szak viszonylag fiatal szakágazat az egyetemen belül. A fogorvostan-hallgatók oktatásában szinte valamennyi elméleti intézet és klinika résztvesz, ezáltal biztosítva a korszerű és színvonalas medicinális hátteret. Az előadott tananyagban célszerűbb lenne elsősorban az oktatott területre (fej- és nyak régiója) koncentrálni. A gyakorlati oktatáshoz megfelelő infrastruktúra áll rendelkezésre, noha az oktatáshoz szükséges betegellátás finanszírozása bizonytalan és nem kielégítő.

Javasolt határozat: A Plénium az oklevelek folyamatos kiadását javasolja.

Molekuláris biológus szak

Szakirányok: biokémia, genetika, mikrobiológia, orvosbiológia

A 10 féléves képzésben számos elméleti intézet, valamint a DATE és a KLTE megfelelő intézményei vesznek részt. Az 5-10.félévben a felsorolt négy szakirány szerint folyik a képzés. A magasabb évfolyamú hallgatók idejük jelentős részét kutató munkával töltik diplomamunkájuk elkészítése érdekében. A képzés curriculumja jól kidolgozott. A program végső akkreditációja fontos, hogy ez a képzési forma polgárjogot nyerjen. A szak működését a Debreceni Universitas Egyesülés Molekuláris Biológiai Szervezete koordinálja és szervezi.

A szakon az oktatás az Önértékelési jelentés (2. kötet) szerint az 1992/93-as tanévben, az Adatszolgáltatási táblázat I 1. oldalán található adat szerint 1994-ben indult. Oklevél kiadására még nem került sor, az első okleveleket (1996. júniusában ?) a KLTE fogja kiadni. A DOTE ill. a Debreceni Universitas Egyesülés még nem rendelkezik a szak szaklétesítési/szakindítási engedéllyel.

Javasolt határozat: A Plénium a szakindítás engedélyezése és az első diplomák kiadása után monitor eljárást javasol. Az eljárás célja a szak teljes körű vizsgálata, annál is inkább, mert a KLTE-n 1996. februárban lefolytatott akkreditáció során a szak értékelésére nem került sor.

EGÉSZSÉGÜGYI FŐISKOLAI KAR

A Plénium akkreditációs jelentése

(Összegző rész)

A KAR javaslattevő akkreditációs minősítése: A Plénium egybehangzó véleménye szerint a Debreceni Orvostudományi Egyetem Egészségügyi Főiskolai Kara minőségi szempontból megfelel a törvényi előírásoknak és mint egyetemi főiskolai kar akkreditálható.

A KAR ÖSSZTEVÉKENYSÉGÉNEK akkreditációs értékelése

A Nyíregyházára kihelyezett Egészségügyi Főiskolai Kar rendkívül jól szervezett, professzionálisan vezetett intézmény. Szerencsésen ötvöződik a Debreceni Orvostudományi Egyetemmel. Különösen a gyakorlati képzése kiemelendő. A magyar egészségügyi ellátás számára a három szakon már a végzés előtt keresett szakembereket képeznek. Említésre méltóak a Kar jól működő és az oktatás egészét is segítő külföldi kapcsolatai.

A főiskolai kar folyamatosan, új módszereket alkalmazva biztosítja a képzés tárgyi és személyi feltételeit. Az egyetem és a főiskolai kar oktatóinak szoros együttműködése teszi lehetővé a képesítési követelményekben megfogalmazott elvárások magas szintű teljesítését.

Az oktatás feltételei mind a szociális sférában, mind az egészségügyi ellátó rendszerben egyaránt megfelelnek a képesítési követelményeknek és esetenként európai színvonalat biztosítanak.

A diploma kiadás után az egyes szakokon eltérő módon indult meg a tudományos kutató munka részben intézeti, részben hazai szinten, részben nemzetközi összefogással. Az elért eredmények beépülnek az oktatás rendszerébe. A térség szociális és egészségügyi rendszeréből fakadó igények kutatás szintű kielégítése is megindult. Különösen a szociális munkás szak területén.

Iskolateremtő munka folyik karon és az oktatás szintje kiállja az összehasonlítást nyugat-európai intézményekkel is.

A Plénium megjegyzései a KAR akkreditációjával kapcsolatosan:

Javaslat(ok)

Tovább kell folytatni az egységes egyetemi rendszerbe történő beilleszkedést, úgy hogy az egyes szakok ill. az egyetemi képzési rendszer között az átjárhatóság biztosított legyen és kredit rendszerre alapozott képzés segítségével a hallgatók egyéni karrier építése szélesedjen.

Az intézmény szervezeti felépítése nem tanszéki tagoltságú, bár ez jelenleg nem befolyásolja a nívós oktató munkát, mégis a jövőben ebben az irányban való elmozdulást a Bizottság indokoltnak tartja.

Főiskola tudományos munkássága még elmarad oktatási tevékenysége mögött.

AZ ALAPKÉPZÉS SZAKJAINAK AKKREDITÁCIÓS ÉRTÉKELÉSE (ÖSSZEGZŐ RÉSZ)

Általános szociális munkás szak

Akkreditációs érték (K E M N): K

Miután csak 1990-óta folyik Magyarországon szociális munkás képzés, az oktató személyzet fiatal, ill. más munkaterületről származik. A fiatal oktatók közül 5-en a KLTE PhD programjaiban vesznek részt. A gyakorlati oktatás több, mint 20 intézményben folyik és ehhez szorosan kapcsolódik magas szintű elméleti oktatás.

Javasolt határozat: A Plénum az oklevelek folyamatos kiadását javasolja.

Általános szociális munkás szak

Akkreditációs érték (K E M N): E

Ez a képzési forma korábban más országokban is alig létezett, ezért az oktató gárda biztosítása a szak megindításakor komoly nehézségekbe ütközött. A képzés infrastruktúrája a legkorszerűbb elvárásoknak is megfelel. Az elméleti és gyakorlati oktatás a lehetőségeknek megfelelő.

Javasolt határozat: A Plénum az oklevelek folyamatos kiadását javasolja.

Védőnő képző szak

Akkreditációs érték (K E M N): K

Az oktatók zöme a DOTE valamint a megyei kórház tapasztalt vezető orvosai közül kerülnek ki. Az oktatás infrastruktúrája megfelel a képesítési követelményeknek. A gyakorlati oktatás az egészségügyi ellátás különböző szintjein történik (kórházi osztály, ambulancia, városi- és falusi körzet). A területi intézmények és a Főiskola együttműködése példás.

Diplomás ápoló szak

nappali tagozat

A diplomás ápoló képzés helyszíne a Főiskola kihelyezett tagozata Gyulán, melynek bázisa a Megyei Kórház. Az oktatás 1993. szeptember. 1-én indult.

Javasolt határozat: A Plénum az 1997/98-as tanévet követően monitor eljárást javasol. Az eljárás célja a szak értékelése.

levelező tagozat

Az oktatás Gyulán és Nyíregyházán 1993. szeptember 1-én indult.

Javasolt határozat: A Plénum az 1997/98-as tanévet követően monitor eljárást javasol. Az eljárás célja a szak értékelése.

Köszönetnyilvánítás

A Magyar Hematológiai és Transzfúziológiai Társaság és a DAB Onkológiai Munkabizottsága által rendezett, és 1996. június 21–22-én megtartott „Egészségügyi szakdolgozók tudományos ülése”-ének egyik kedves kulturális eseményét a június 21-én este 18 óra 30 perckor megtartott DOTE Kórus koncertje jelentette. Igen hálásak vagyunk azért, hogy ingyen, teljesen baráti-lag részesülhettünk abban az élményben és sajátos hangulatban, melyet ez a kórus nyújtani tudott számunkra.

A Bolyai utcai református templom a maga puritánságával, modernségével, világosságával méltó háttérrel, kubatúrát nyújtott. A programból: Purcell: A rigók, Lanus: Super flumina Babyroni, Palestrina: Alma redemptoris Mater, Stanley: Trumpet voluntary (orgonán előadta: Dobi Bálint), Berkesi Sándor művét, a „Láttad-e” címűt Szűcs Henriett vezényelte. Ezt követte Webber: Pie Jesu – részlet a Requiemből. Szólót énekelték: Lak Sándorné és Lak Judit, orgonán kísért Szűcs Henriett. Thompson: Alleluja, majd Kodály Zoltántól a jól ismert csodálatos „Esti dal” következett. A sort M. Haydn: Lactatus sum fejezte be. Orgonán kísért Szűcs Henriett, vezényelt Berkesi Sándor.

Az éppen jelenlévő (részben már nyári szabadságukat töltötték a többiek) húsztagú együttes mint mindig, most is elbűvölő volt. A különböző korok ének- és zenehangjai betöltötték a teret. A két Lak (anya és lánya) gyönyörű hangja és az orgona zengése mindenkit felkavart, s a kórus valamennyi száma mennyi élvezetet jelentett a templom sajátos hangulatában. Vastaps után még hallhattunk ismétlést is.

Most is, máskor is, ha látom, hallom ezt a kórust, a DOTE-t, arra kell gondolnom, hogy Berkesi Sándor csodálatos gyémántot köszörült ebből a nyersanyagból, ebből az együttesből! Vajon hányan tudják ezt egyetemünkön? Vajon hányan ismerik ezt városunkból? Valószínűleg kevesebben, mint amennyit megérdemelnének. Lennének, laknának, élnének ők Németországban, Angliában vagy Olaszországban, biztosan sokkal többen jönnének meghallgatni őket.

Egy kicsit eltöprengtünk ezen, beszélgetve a karnagy úrral. Aztán arra gondoltunk, hogy talán mégsem annyira rossz a helyzet. Van már egy kis embercsoport, egy kis mag, akik igénylik az együtténeklést, a kórus ének-, zeneélményét. Kell, hogy bővüljön táboruk! De addig is mindent meg kell tennünk a szép, igényes ének, zene befogadására, s talán egyszer megvalósulhat az a kodályi álom, hogy zene- és énekértő népiünk lesz.

Még egyszer köszönjük a feledhetetlen élményt a rendezőség nevében!

Kiss Attila dr.
egyetemi docens
DOTE, II. Sz. Belklinika

A természet és az ember grafikai közelsége

A DOTE Elméleti Galéria első őszi kiállításán egy tehetséges grafikusművész munkáit ismerhettük meg. L. Ritók Nóra mosolygós arcával, csillogó szemeivel, gyermekien tiszta tekintetével mintha maga is a mesék világából érkezett volna közénk. Pedig életének háttére nagyon is valóságos: Berettyó-újfaluban lakik, rajzot tanít, kiegyensúlyozott családi légkörben neveli két gyermekét. A mese és a rajz gyermekkorának egyidejű élménye lehetett. Most rajzain álmodja újra a mesévé szelidült emlékeket.

- Azért vonzódok a mesékhez - mondja a grafikusművész -, mert azokban harmónia van, tisztán jelenik meg a jó és a rossz. Én magam is teremtek rajzaimban olyan mesefigurákat, amikkel előbb nem találkoztam. 1960-ban születtem. A gyerekeknek nem kedvezett az az időszak, minden szülő akkoriban ment el dolgozni, nem éltünk jó anyagi körülmények között. Saját világomban jobban éreztem magam, mint gyermek. Nagyon szerettem nézni a fákat, a jeget, s a látványba mesealakokat képzeltem.

A nyíregyházi főiskolán jó útravalót kapott Horváth János tanár úrtól, egy művésztelepen Mezei István grafikusművésztől. De szerinte a biztatás mellett fontos, hogy az ember megtalálja saját nyelvét, stílusát, s attól kezdve egyenes az út.

Minden rajzában fellelhető egy-egy természeti elem, ezt próbálja az emberrel ötvözni. Olyan egységet igyekszik a kettő között teremteni, ami a mai embernek nagy hiánya. Ezt keresve talált rá a természeti népek meséire, mítoszaira. Afrika, Dél-Amerika, de a finnugor népek mondavilága egyaránt foglalkoztatta. Ezek a népek egységben éltek a természettel és a mesékkel. Számukra a természet tele volt manókkal, tündérekkel, olyan lényekkel, amikkel ők nap mint nap találkoztak. S a finnugor népek mondavilágával foglalkozva került látókörébe eredetmondánk, a Rege a csodaszarvasról. - A millicentenáriumban a Babits kiadó szép kötetben meg is jelentette Arany János költői művét L. Ritók Nóra rajzaival.

- Úgy gondolom, - mondja a művész, a millicentenáriumból valami módon minden művésznak meg kell nyilatkoznia. méltó emléket kell állítania. A kötet már tavaly karácsonykor megjelent, azóta több helyen bemutattam a grafikákat. Október 4-én a fővárosban a Nemzeti Színházban állítjuk ki, azon a napon, amikor a

Csodaszarvas koreográfiáját láthatjuk a színpadon.

L. Ritók Nóra alkotásmódja sajátos keveréke a festészetnek és a grafikának. Öt évvel ezelőtt kezdett színes technikával dolgozni. A kompozíció fő szerkezetét a feketével megrajzolt vonalak adják, a színek, a finomabb vonalak a hangulati aláfestést szolgálják.

Életét egészen teljessé a rajzolás teszi. Nem múlik el nap, hogy ne húzna néhány vonalat a rajzlapon.

- A bennem lévő harmónia, derű a rajzolásból fakad. De ugyanezt az élem meg tanítás közben is. Katartikus élmény számomra, ha valami szép kerül ki a kezeim alól.

pbj

Az ének a leghozzáférhetőbb hangszer...

Vendégünk volt a Homonnai Kórus

De gyönyörű volt ez a mise – suttogetta egy idős hölgy meghatottan a Szent László-templomban szombat este. Más volt ez a nap a gyülekezet tagjai számára, a vallásos áhítatot egy zenei élmény tette még varázslatosabbá: a mise közben és után a Homonnai Kórus mutatta be műsorát.

A homonnaiak a DOTE Kórus meghívására érkeztek Debrecenbe. Kapcsolatuk 1994 októberében kezdődött, akkor szerepelt az egyetem kórusa a homonnai fesztiválon.

A DOTE Kórus nemcsak baráti, hanem családi „kapcsolatban” is áll néhány külföldi kórossal, tudtuk meg Altorjay Istvántól, a DOTE Kórus elnökétől. Finnországba egy altot, Belgiumba egy szopránt „exportáltak”. Olaszokat, svájciakat, németeket, finneket láttak már vendégül. A kölcsönös vendéglátások elmélyítik a kialakult barátságot. A kórustalálkozók lehetőséget jelentenek egymás kultúrájának megismerésére. Altorjay doktor szerint a zene a legnemzetközöb művészet, az ének a leghozzáférhetőbb hangszer.

Berkesi Sándor karnagy elmondta, hogy eddig a környező országok magyar gyülekezeteinek meghívására énekeltek, így kedves színpoltot jelent a kórus életében a szlovákokkal kialakult barátság.

A háromnapos vendéglátás programjának fő szervezője a DOTE Kórus titkára, Galáth Béláné volt. Mindent „belső erővel” oldottak meg. Kalauzolták a Déri Múzeumban, a debreceni városnézésen a vendégeket, megismertették őket a pusztai élővilágával, a hortobágyi Pásztormúzeummal és Eponával, utolsó napi pihenőként Hajdúszoboszlón strandoltak. A koncertet követő esték a kötetlen beszélgetések jegyében teltek. Egyik este szalonnát sütöttek, másik este a II-es Kollégium Klubjában a búcsúfogadáson örültek a vendégek és vendéglátók a barátságuknak. S hogy a DOTE Kórus hölgytagjai nemcsak nagyszerű énekesek, de kiváló háziasszonyok is, arról a gusztusos szendvicsek, saláták, sülték, süteményektől roskadozó asztal látványa s íze „regéltek”.

A hároméves Homonnai Kórus Magyarországon járt már, nemrégiben Aggteleken vendégszerepeltek. Felléptek Olaszországban, Jugoszláviában és Ukrajnában, legközelebbi

külföldi útjuk Hollandiába vezet. Műsorukban szívesen mutatják be szlovák zeneszerzők műveit, a ma élők közül különösen Zdenko Mikulát kedvelik. Repertoárjuk sokszínű, olasz, francia, német, izraeli kórusművek mellett modern spirituálékat is énekelnek. Első este a Református Kollégiumban tapsolhattuk meg színvonalas bemutatójukat.

Fiatalkarnagyuk, Anna Koleszárova zenetörténetet és éneket tanít, a városi kórus mellett gyermekkórust is vezet. Mindene a zene, legszebb feladatnak az énektanítást tartja. A kórustagok között idősek, fiatalok, diákok, tanárok egyaránt vannak. Saját tanítványuk a húszéves szép hangú szólóénekes, Zuzana Mazerikova. Tehetsége megvan hozzá, hogy hivatásos énekes legyen belőle. Tőle tudtuk meg, hogy másodszor is megpróbálja a felvételit a főiskolára. A kórus menedzsere Jurij Levicki civilben üzletember, lelkesen szolgálja a kórus kapcsolatainak szélesítését.

A búcsúest meglepetése a debreceni Mercs Angéla bemutakozása volt. A fiatal lány csillogó szemével, mosolygó hamvas piros arcával, csodálatos hangjával mindenkit elbűvölt. Mintha egy medalionba foglalt rokokó dáma képe elevenedett volna meg... Micsoda hangereje van e törékeny ifjú lánynak. S miről is énekelhetett volna másról, mint a szerelemről. Scarlatti, Handel, Mendelssohn, s ráadásként Brahms dalai mind erről szóltak. S mitől a debreceniek büszkesége? Angéla a DOTE Kórus egyik leglelkesebb tagjának, Lak Sándornénak a tanítványa.

Tízéves egyetemi kórusunk tavaly ősszel Belgiumban szerepelt. Az egyetem vezetői kiemelt támogatással segítették ezt az utat is. Ez évben nem készülnek külföldre, szerényebbek az anyagi lehetőségek, mondta Krénné Cserép Zsuzsanna közművelődési titkár. Nem sok egyetem büszkélkedhet hozzájuk hasonló művészeti csoporttal, kazetta és CD-felvételük az egyetem reprezentációs ajándékai között vannak, így több vendégprofesszor vihette magával hangfelvételüket.

Pástor-Balogh Judit

Határok nélkül

A debreceni Ady Endre Nyári Akadémia Orvosi Szekciója az idén kéthetes továbbképzést szervezett külföldön élő, magyar anyanyelvű szakorvosok számára. Az augusztus 12-23-ig tartó tanfolyam szekciói a gyógyító orvoslás több témája köré szerveződtek: cardiovascularis, diabetológia, antibiotikum terápia, gastroenterológia, mozgásszervi betegségek, nephrológia, pulmonológia, neurológia szekció működött. Az előadások megtartását egyetemünk professzorai, oktatói, a Kenézy Gyula Kórház és vidéki kórházak osztályvezető főorvosai örömmel vállaltak. Hazafias érzésből, szívesen segítették tapasztalataik átadásával a környező országokban, hátrányosabb helyzetben dolgozó kollégák munkáját. A délelőtti előadásokat délután gyakorlati foglalkozások követték. A közel félszáz szakorvos Erdélyből, Kárpátaljáról, a Vajdaságból, és a Felvidékről érkezett. A rendezvényt a Segítő Jobb Alapítvány támogatásával a DOTE III. Belklinikája szervezte - tudtuk meg Szolnoki Erzsébet egyetemi tanársegédétől. Hat éves múltja van a továbbképzés e formájának, s a jövőben szeretnék a hazai háziorvosok számára is biztosítani a részvétel lehetőségét.

pbj

Kérdőjel A Debreceni Orvostudományi Egyetem lapja.

Felelős kiadó: dr. Muszbek László rektor.

Felelős szerkesztő: Filep Tibor

Szerkesztőség: a diákönkormányzat irodájában **Telefon:** 411-600/5220. Telefon/fax: 415-753.

(4012 Debrecen, Nagyerdei krt. 98., II-es kollégium, földszint)

Tördelés-tipográfia: Magulya László (Oktatásfejlesztési Központ).

Nyomják: a DOTE házi nyomdájában.

Terjeszti: a szolgáltatási osztály és a diákönkormányzat.